

Wręczenie kluczy św. Piotrowi, P. Perugino, Rzym, Kaplica Sykstyńska

„Kościół jest równocześnie:

- społecznością wyposażoną w strukturę hierarchiczną i mistycznym Ciałem Chrystusa
- zgromadzeniem widzialnym i wspólnotą duchową
- Kościołem ziemskim i Kościołem obdarowanym już dobrami niebieskimi.

Te wymiary tworzą jedną rzeczywistość złożoną, która zrasta się z pierwiastka Boskiego i ludzkiego”.

(Katechizm Kościoła katolickiego, 771)

7 marca 2000 w Stolicy Apostolskiej zatwierdzono dokument „Pamięć i pojednanie”, przygotowany przez Międzynarodową Komisję Teologiczną na wniosek Jana Pawła II, który encykliką *Tertio millennio adveniente* wezwał Kościół do „oczyszczenia pamięci”. Ojciec Święty wzywał wiernych do przeproszenia za grzechy Kościoła. Pierwszy krok ma polegać na prawidłowej analizie wydarzeń, dokonanej przez historyków, z uwzględnieniem kontekstu historycznego, mentalności, zwyczajów danej epoki (por. Jan Paweł II, Przemówienie do uczestników międzynarodowego sympozjum na temat Inkwizycji, 13 września 1998).

Dyskusje na temat przeszłości Kościoła obciążone są często stereotypami ukształtowanymi przez nurty wrogie Kościołowi. Potrzebne jest ich przełamywanie, np.:

- „ciemne średniowiecze” – a przecież ten okres charakteryzuje się wybitnymi osiągnięciami naukowymi (pierwsze uniwersytety), jak i głęboką religijnością (np. św. Franciszek z Asyżu, św. Tomasz z Akwinu)
- inkwizycja – wielu skazanych chciało być sądzonych przez Inkwizycję, gdyż wydawała łagodniejsze wyroki w porównaniu z sądami królewskimi (H. Kamen: *Inkwizycja hiszpańska*, Warszawa 2005)
- wyprawy krzyżowe – te ostatnie piętnowane są przez środowiska muzułmańskie, które oskarżają o wojnę, zapominając, że cały Bliski Wschód należał w pierwszych wiekach do chrześcijan, który go ewangelizowali pokojowo a nie mieczem; chodziło także o ochronę miejsc związanych z chrześcijaństwem, które muzułmanie niszczyli.

Powtarzanie stereotypów przeszkadza w obiektywnej diagnozie i nie służy prawdzie. Chociaż dokument „Pamięć i pojednanie” uznaje współodpowiedzialność za podział chrześcijaństwa, za stosowanie przemocy w głoszeniu Ewangelii, braku dostatecznej reakcji na antysemityzm, za zgorzenie wiodące do niewiary, oraz odpowiedzialność za zło w dzisiejszym świecie (relatywizm etyczny, odmawianie prawa do życia słabym i bezbronnym, niewrażliwość na nędzę), to Jan Paweł II wzywając o przebaczenie prosił o poprawne zapoznanie się z sytuacją czasu, w którym się to działo. Kościół bowiem „nie boi się prawdy, która wyłania się z historii, i gotów jest uznać błędy tam, gdzie one wystąpiły” (Jan Paweł II, 1 września 1999).

Podczas modlitwy *Anioł Pański* Jan Paweł II wspomniął również o obchodzonym Dniu Przebaczenia:

„Kościół jest święty, gdyż Chrystus jest jego Głową i Oblubieńcem, Duch Święty jest jego duszą ożywiającą, a Maryja Panna i święci są najprawdziwszym jego przejawem. Jednakże dzieci Kościoła znają doświadczenie grzechu, którego cień pada nań, zaciemniając jego piękno. Dlatego Kościół nie przestaje prosić Boga o przebaczenie za grzechy swych członków (...). A zatem niech nie zabraknie przebudzenia sumień, aby uświadomić chrze-

ścijanom, że powinni wejść w trzecie tysiąclecie bardziej otwarci na Boga i na Jego obraz miłości. Gdy prosimy o przebaczenie, sami przebaczymy (...). Z przebaczenia wykwita pojednanie. Tego właśnie życzymy każdej wspólnocie kościelnej, wszystkim wierzącym w Chrystusa i całemu światu. Przebaczący i gotowi wybaczyć chrześcijanie wkraczają w trzecie tysiąclecie jako bardziej wiarygodni świadkowie nadziei. Po stuleciach naznaczonych przemocą i zniszczeniem, i po ostatnim wieku, jak żaden inny dramatycznym, Kościół ofiarowuje ludzkości zmierzającej ku progowi trzeciego tysiąclecia Ewangelię przebaczenia i pojednania jako przesłankę budowy prawdziwego pokoju”.

(Jan Paweł II, Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 12 marca 2000)

Śpiew

*Jak ożywczy deszcz Duchu Święty przyjdź,
dotknij naszych serc, rozpal ognia żar.
Dziś przenikaj nas tchnieniem mocy swej.
Bądź nam światłem dnia i nadzieją serc.*

Pomyśl

„Nie możemy nie zastanawiać się, jaka jest nasza odpowiedzialność za ateizm, obojętność religijną, sekularyzm, relatywizm etyczny, pogwałcenie prawa do życia i za brak zainteresowania nędzą w wielu krajach”.

(Jan Paweł II, Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 12 marca 2000)

- Jaki jest twój osobisty stosunek do Boga i Kościoła?
- Co w twoich codziennych postawach pokazuje światu, że przynależysz do Chrystusa i Kościoła?
- Czy czujesz się osobiście odpowiedzialny za działanie Kościoła?
- Czy modlisz się za Kościół?
- Czy potrafisz wystąpić w obronie Kościoła, kiedy jest on atakowany?

Zapamiętaj

Na pierwszą niedzielę Wielkiego Postu 2000 (Rok Jubileuszowy) wyznaczono Dzień Przebaczenia. Główną uroczystością w tym dniu była Eucharystia, podczas której miał miejsce akt pokutny. W swoim kazaniu Papież wezwał wszystkich chrześcijan do wzięcia odpowiedzialności za winy popełnione w historii, a także za aktualnie istniejące zło.

Zadanie

1. Korzystając z poznanych dokumentów Kościoła i własnych doświadczeń, napisz, co jest przyczyną sprawczą trwałości Kościoła. Możesz to ująć w formie listu, dialogu, notatki prasowej, wywiadu.
2. Napisz, jak rozumiesz słowa św. Jana Pawła II:
„Przebaczący i gotowi wybaczyć chrześcijanie wkraczają w trzecie tysiąclecie jako bardziej wiarygodni świadkowie nadziei”.